

ODKLONSKA SPOLNE OBLIKE

Človekova spolnost ima veliko obrazov. Čeprav so heteroseksualni odnosi najbolj pogosta oblika zadovoljevanja spolnih potreb odraslih ljudi, veliko ljudem vendarle prišajo druge oblike spolne aktivnosti, bodisi občasno ali stalno.

Še ne dolgo tega so strokovnjaki označevali take »neobičajne« nagibe za perverzne.

Ljudje, ki take nagibe čutijo ali to tudi počnejo, so bili po njihovem bolni, nenormalni, duševno moteni, iztirjeni in potrebni psihiatrične obravnave.

Danes gledamo na perverzije drugače. Ker je izraz »perverznost« preveč slabšalen, rajši govorimo o spolnih odklonih.

Najbolj pogosti spolni odkloni so:

ŽENSKE	MOŠKI
1. homoseksualnost	1. homoseksualnost
2. mazohizem	2. mazohizem
3. sodomija	3. sodomija
4. pedofilija	4. pedofilija
5. transseksualizem	5. transseksualizem
6. sadizem	6. sadizem
7. incest	7. incest
	8. ekshibicionizem
	9. transvestizem
	10. posilstvo
	11. fetišizem
	12. vojerizem

... je istospolna ljubezen; homoseksualci si torej želijo imeti oz. imajo spolne stike z ljudmi istega spola.

Homoseksualnost je razširjena v vseh človeških družbah in tudi med živalmi. Posebna ljubezen odraslih moških do mladeničev je star pojav. Najstarejše ohranjeni dokaz je star nad 4000 let. Misleci kot so Platon, Sokrat ali Sofoklej, so zelo cenili spolne odnose z njimi.

Znani homoseksualci: Leonardo da Vinci, Michelangelo, Hans Christian Andersen, Nikolaj Gogolj, Peter Iljič Čajkovski, Federico Lorca, Oscar Wilde...

Mišljenje da homoseksualce najbolj privlačijo otroci je zmoten saj podatek govori, da so najbolj naklonjeni partnerjem oz. partnericam v starosti med 20 in 27 let.

Homoseksualci lahko gojijo drug do drugega zelo nežna čustva, vendar trajajo njihove zveze povprečno malo časa. Le petina zvez traja nad 5 let in dve tretjini homoseksualcev nikoli nima istega partnerja celo leto. Nekateri homoseksualci se sicer poročijo iz želje po otrocih in domu v upanju, da bojo tako obvladali svoje nagibe, po nasvetu zdravnika ali preprosto iz ljubezni izvoljene ženske.

Razširjeno je prepričanje da so moški homoseksualci mehki, pasivni, čustveni, neuravnovešeni, tihi in nemoralni ljudje. Homoseksualci, naj bi se tudi oblačili in obnašali »po žensko«, imeli bolj žensko telesno zgradbo, zaradi česar lahko človek že na prvi pogled reče, kdo je homoseksualec. To mišljenje je zmotno saj raziskovanja kažejo, da je takšnih, stereotipnih homoseksualcev le 5 %.

Homoseksualce lahko razdelimo v nekaj skupin:

- Aktivne in pasivne. Prvi dajejo pobudo in so tako rekoč moški, drugi pa ženski del homoseksualnega partnerstva.
- Prikrite in odkrite. Prvi živijo nekakšno dvojno življenje, saj svoje nagibe skrbno skrivajo pred svetom. Odkriti homoseksualci so predvsem mlajši, bolj izobraženi, samostojni in samski moški, ki imajo svoje homoseksualno nagnjenje za nekaj naravnega.
- Ločimo jih tudi po tem, kako stare partnerje izbirajo.*

ŽENSKA HOMOSEKSUALNOST OZ. LEZBIČNOST

Študije niso odkrile, da bi se lezbijke kakor koli razlikovale od svojih heteroseksualnih vrstnic, razen seveda po tem, da jih bolj privlačijo ženske. Trditve, da so boljne, pohotne, motene, biološko manj vredne, anatomsko in fiziološko drugačne so torej neresnične. Zveze med lezbijkami so dolgotrajnejše kakor med moškimi homoseksualci.

...pomeni stopnjevanje in zadovoljevanje spolne sle z razkazovanjem spolovila. Pogostost ekshibicionističnih dejanj težko ugotovimo, ker »žrtve« največkrat storilcev ne prijavijo. Nedvomno pa je eno najbolj pogostih spolnih odklonov. Moški ekshibicionisti si predvsem želijo, da ženska ob nenadnem pogledu na njihovo spolovilo osupne in se prestraši. Pravi ekshibicionisti so skoraj izključno moški. Načini razkazovanja so zelo različni. Nekateri ekshibicionisti prežijo na ženske v avtu, drugi na oknu, tretji spet ob osamljeni poti, v gozdu ali ob cesti. Ekshibicionisti svoje »žrtve« skoraj nikoli ne ogovorijo in se ji tudi preveč ne približajo. Le redko ekshibicionist ženski sledi, postane nasilen ali se je dotakne. Poznamo t.i. »duhovni« ekshibicionizem. Tovrstni ekshibicionisti so moški, ki pripovedujejo neznanim ženskam po telefonu opolzlosti ali ženske v družbi osupljajo z neokusnimi, opolzkimi šalami in pripovedmi in jih tako poskušajo podzavestno spolno vzburi.

ZNAČILNOSTI EKSHIBICIONISTOV:

Povprečna starost ekshibicionistov je 30 let. Moški ekshibicionisti so v zasebnem življenju plahi, sramežljivi, tihi, redoljubni, spolno zavrti, občutljivi, osamljeni in utesnjeni, tako da je ekshibicionistično dejanje pravzaprav razburljiva osvežitev njihovega togega življenja.

Številni ekshibicionisti trpijo za neizrazitim podzavestnim kastracijskim strahom in hočejo z ekshibicionističnim dejanjem pokazati sebi in svetu svoje nepoškodovano spolovilo.

KAJ JE EKSHIBICIONIZEM?

Ekshibicionizem lahko definiramo tudi kot obupen poskus negotovih moških, da bi pokazali svojo moško moč in okusili prevlado nad ženskami. Ženske doživljajo kot oblastne in napadalne in se jim poskušajo upreti in maščevati tako da jim z razkazovanjem spolovila pokažejo, kako jim niso enakovredne.

ŽENSKI EKSHIBICIONIZEM?

O njem vemo bolj malo ker je bolj zakrit z modnimi muhami in manj nasilen. Posebno med striptizetami je veliko prikritih ekshibicionistk, ki odkrito priznajo, da uživajo v slačenju, ker z njim ponižujejo moške.

FETIŠIZEM

O fetišizmu govorimo kadar se nekdo spolno vzburi zgolj ob gledanju ali dotikanju raznih predmetov ali delov telesa nekoga drugega, medtem ko je do njega bolj ali manj spolno hladan.

Pri fetišizmu lepo vidimo kako tekoč je pravzaprav je prehod med normalnim in bolezenskim.

1. V najmilejši obliki je lahko fetišizem prav vse: nekdo skrbno hrani slike ali pramen las ljubljene ženske, drugega posebno privlačijo črnolaske ali plavolaske, ipd. Čisto normalno je tudi da večino moških vzburi pogled na žensko spodnje perilo ali na del njenega telesa.
2. Z nekoliko izrazitejšo, vendar še normalno obliko fetišizma, imamo opraviti, ko moški zahteva od partnerice, da nosi med spolnim odnosom npr. črne nogavice ali škornje, ker so le tedaj primerno spolno vzburi.
3. O pravem fetišizmu govorimo, ko neživ predmet povsem izrine in nadomesti spolno partnerico in postane izključni cilj spolnega vedenja in zadovoljevanja. Ni predmeta, ki ne more postati fetiš.

Fetišisti velikokrat pridejo navzkriž z zakonom, ker poskušajo izmakniti perilo in druge dele ženskih oblačil.

ZNAČILNOSTI FETIŠISTOV:

So plahi, spolno zavrti, čustveno hladni, odmaknjeni, pasivni in podredljivi ljudje.

Med njimi je veliko nevrotikov, depresivnih, samodestruktivnih in paranoidnih ljudi.

Število fetišistov upada zaradi bolj sproščenega odnosa med spoloma in zaradi popustljive vzgoje.

je spolni stik, pri katerem poskuša ena oseba prisiliti drugo k spolnemu aktu.

Toda večkrat težko rečemo, ali imamo opraviti s posilstvom, ker sta včasih sila in kanček agresije prisotna tudi pri spolnih odnosih.

Ugotovljeno je, da posiljevalci izhajajo zvečine iz spodnjih socialnih slojev.

Podatki kažejo, da se večina posilstev zgodi v zaprtih prostorih, da v 43% primerov posili žensko hkrati več moških, da so posilstva bolj pogosta konec tedna in poleti in da se posiljevalci ne ozirajo kaj dosti na starost (od petmesečnih dojenčkov pa do žensk starejših od 90), telesni videz in zdravje žrtve.

VEDENJE ŽRTVE:

55% žensk hitro podleže posiljevalcu, 27% žensk se upira, 18% se jih zares bojuje, le 4% pa se odločno in glasno bojujejo.

ŽENSKO POSILJEVALKE: so redke, žrtve pa so zelo mladi dečki. Čisto poseben tip pa so ženske, ki pomagajo moškemu posiliti drugo žensko.

½ žensk ne prijavi storilca iz sramu, strahu, socialnimi posledicami in sodnim postopkom.

5 najbolj pogostih tipov posiljevalec:

1. moški z motnjami inteligence, mišljenja in razsojanja (alkoholiki, duševno zaostali, narkomani, duševni bolniki,...)
2. socialno neprilagojeni moški
3. moški z moteno osebnostno strukturo
4. nevrotični moški s podzavestnimi sadističnimi fantazijami
5. normalni. vendar osamljeni moški

Policija zvečine ujame le manj inteligentne in preproste moške, bolj inteligentni se izmaknejo kazni.

ZAKAJ PRIHAJA DO POSILSTEV?

Psihologi menijo, da posilstvo povzroča predvsem toga morala, ki onemogoča sproščeno spolno življenje. Pri tem opozarjajo na družbeno nedoslednost. Na eni strani družba ponuja veliko spolnih dražljajev (liberalizacija pornografije), medtem ko na drugi strani pri nekaterih socialnih skupinah moškimi manjka pravih možnosti za navezavo stikov z ženskami.

ZNAČILNOSTI POSILJENIH ŽENSK!!

So depresivne, nevrotična, samomorilsko nagnjene, odklanjajo spolne odnose – se jim gnusijo.

PEDOFILIJA

O pedofiliji govorimo, kadar poskuša odrasel človek zadovoljiti svoje spolne želje in potrebe na otrocih.

Pedofilija je kaznivo dejanje. Znano pa je, da je bilo nekdanje spolno partnerstvo med odraslimi in otroki v mnogih kulturah povsem običajno. Zahteva po spolni nedotakljivosti otrok je novejša. Dokazano je, da otroci, posebno deklice, spolno vzbujajo tudi povsem »normalne« moške. Kakorkoli že, dejstvo je, da so moški bolj nagnjeni k pedofiliji kakor ženske.

Strokovnjaki razlikujejo več vrst pedofilov:

1. Panseksualne pedofile, ki jih mikajo otroci obeh spolov posebno dečki,
2. nevrotične pedofile, ki jih mikajo predvsem deklice.

Znanstveniki posebej opozarjajo še na dve skupini pedofilov. V prvo spadajo povsem neiztirjeni moški, izpostavljeni številnim skušnjavam. To so npr. pedagogi, ki se praviloma zelo vživljajo v otroški svet in jim otroci zaupajo, jih občudujejo, nekatere učence pa se vanj tudi resnično zaljubijo, iščejo njihovo bližino, se obračajo nanje z intimnimi vprašanji in jih celo spodbujajo k spolni aktivnosti. Drug tak značilen primer so moški v pozni starosti, ki uživajo zaupanje otrok in njihovih staršev. Značilno je, da je žrtev v obeh primerih saj že v puberteti. *(Stereotip, ko moški vabi otroka v avto ne drži povsem)

Pedofile razdelimo po starosti v 3 skupine:

1. mladoletniški pedofili (spolno zavrti, ne najdejo stika z vrstnicami)
2. pedofili srednjih let (normalni moški izpostavljeni št. skušnjavam ali alkoholiki, osamljeni in nevrotični moški)
3. pedofili v poznih letih (moški, ki so jim popustile vse moralne zavore)

Le redko so heteroseksualni pedofili odrasle ženske, ki so skoraj izključno osamljene in nevrotične.

Medtem ko, heteroseksualne pedofile, mikajo zvečine deklice med 10. in 12. letom starosti, se homoseksualni pedofili spozabljajo nad fantkih vseh starosti, se pravi, da so slednji osebno in socialno najbolj moteni v celotni skupini spolnih prestopnikov.

POSLEDICE PEDOFILNIH STIKOV:

Vse kaže, da so pri tem odločilni zlasti otrokova starost, način zapeljevanja, oblika in trajanje pedofilnih stikov. Pogovori z odraslimi ženskami, ki so bile v otroštvu žrtve pedofilov so pokazali, da jih je le malo med njimi ta dogodek dolgotrajno pretresel.*

(ženske, ki so dramtizirale so bile nevrotične, ampak ne zaradi zlorabe v otroštvu)

Veliko več nezaželenih posledic najdemo prim dečkih, žrtvah homoseksualnih pedofilov. Mnogi med njimi imajo razne spolne motnje ali pa so ostali tudi pozneje homoseksualno naravnani.

KRVOSKRUNSTVO ALI INCEST

O incestu govorimo, če pride do spolnih odnosov med očetom in hčerko, materjo in sinom ter bratom in sestro.

V starem Egiptu in Perziji je bil incest, posebno v kraljevskih hišah razmeroma pogost in tudi zaželen. Sicer pa je ta oblika spolnega vedenja prepovedana skoraj v vseh kulturah. Do nedavnega je bil najbolj pogost incest med bratom in sestro zlasti, v revnih družinah, kjer spijo v isti postelji, pa tudi v moralno razpuščenih in nezdravih družinah in v primerih, ko se prvič srečajo brati in sestre, kot nekakšni tujci.

Po pogostosti je na drugem mestu incest med očetom in hčerko. Oče je v večini primerov alkoholik, poleg tega so ti očetje omahljivi, neurejeni, spolno in osebno moteni, nezreli, asocialni, manj inteligentni, pogosto tudi vdovci ali ločenci.

V 60% primerov se hčerke ne upirajo očetovim krvoskrunskim željam ali ga k temu tudi spodbujajo.

Incest med materjo in sinom je najbolj redek. Nekateri strokovnjaki menijo, da so matere v teh primerih posebno motene, drugi pa ugotavljajo, da so le bolj sproščene v spolnosti, mlajše, sprte z možem in nezadovoljne z življenjem.

VOJARIZEM

Najdemo ga le pri moških in pomeni zadovoljevanje spolnih potreb s skrivnim opazovanjem golih žensk ali spolne aktivnosti drugih ljudi.

Vsakdo ve, da pogled na golo žensko odrasle moške spolno vzburi in od tega dejstva živijo cele industrijske veje. Zato govorimo o vojerizmu kot odklonskem spolnem vedenju šele, kadar se lahko moški edino tako spolno vzburi in zadovolji.

Freud je posebej poudaril, da so pri vojerizmu »oči glavna erogena cona« in da smemo o njem govoriti, če postane skrivno opazovanje intimnega vedenja drugih nadomestek za spolni odnos.

ZNAČILNOSTI VOJERISTOV:

- večinoma so mlajši moški stari povp. 24 let.
- plahi ljudje in opazovanega človeka ne ogrožajo
- če so zaloteni največkrat osramočeni zbežijo
- ženske nikoli ne napade in je ne poskuša posiliti

Vojarizem ni redek pojav.

Vzroke vojarizma pojasnjuje predvsem psihoanalitična razlaga, ki se opira na domnevo, da ima pri vojerizmu pomembno vlogo podzavestni kastracijski strah.

Vojaristi se ne počutijo bolne in niso posebno motivirani za zdravljenje.

SADIZEM IN MASONIZEM

Meja med »normalnim« in bolezenskim je, kakor pri večini odklonov tudi tu zabrisana . Tako je npr. agresivna fantazija, dnevno sanjarjenje o posilstvu in tudi nekoliko nasilja v spolnem aktu običajno. V nasprotju z razširjenim mnenjem ima telesna bolečina pri sadizmu in mazohizmu največkrat le stransko vlogo. Glavni namen pri obeh odklonih je bolj uživanje ob občutkih popolne oblasti oz. obvladanosti, telesna bolečina največkrat sploh ni potrebna ali pa služi le za dokaz tega odnosa.

Ločimo 2 tipa mazohizma:

1. erogen masohizem
2. moralni masohizem, zanj so značilni samozaničevanje, občutki krivde in samokaznovanje.

Nekaj podobnega srečamo tudi pri sadomasohistih, ki tako rekoč z užitkom mučijo sebe. Zveza med sadistom in mazohistom ni trajna.

Sadisti in mazohisti le težko uresničijo svoje želje in nagibe, zato se največkrat omejijo le na fantaziranje.

Od heteroseksualnih ali homoseksualnih sadistov moramo ločiti redko skupino morilcev iz naslade. To so zelo zapleteni ljudje. Po zunanosti so ti ljudje pred dejanjem in po njem urejeni, normalni, dobri družinski možje, v svojem fantazijskem svetu pa so na robu psihoze.

SODOMIJA

Je spolni stik z živalmi. Večina ljudi zmotno misli, da je sodomija redka, vendar raziskave poročajo, da je 8% odraslih moških in 3% žensk vsaj enkrat v življenju uporabilo neko žival za svoje spolno vznburjanje. Kakor pri vseh spolnih odklonih moramo tudi pri sodomiji razlikovati med splošno razširjenim ravnanjem, posebno v adolescenci, in pravim odklonskim vedenjem. O pravi sodomiji govorimo le tedaj, če se odrasel človek bolj ali manj redko zateka k spolnim stikom z živalmi, čeprav ima priložnost, da izživilja svoj spolni nagon na bolj običajne načine. O osebnosti sodomistov skoraj ni študij. Ugotavljajo, da imajo moški, ki se v adolescenci razmeroma pogosto vdajajo sodomiji, tudi pozneje številne čustvene in osebnotne motnje, od nižje inteligentnosti in osebnotne nezrelosti do številnih spolnih motenj.

ZDRAVLJENJE SPOLNIH ODKLONOV

Smisel zdravljenja je obravnavati bolezensko moteno vedenje.

Obravnava spolnih odklonov ima lahko za cilj:

- spremembo odklonskega vedenja v normalno
- abstinenco
- pomoč človeku, da bo brez občutkov krivde, brez nepotrebnih konfliktov z okoljem in na način, zadovoljiv zanj in za partnerja užival v tisti obliki spolnega vedenja, ki mu prija
- preobrazbo osebnosti, če ugotovimo, da odklonsko vedenje npr. posledica nevrotičnega ali psihotičnega razvoja

Poznamo številne metode zdravljenja spolnih odklonov. Nasploh jih delimo na biološke(kirurška in kemična kastracija) in psihološke.

VIRI:

- Zdrava in motena spolnost, Hubert Požarnik, Cankarjeva Založba, Ljubljana 1984